

Розділ 1

Блакитна стрічка

Вистежити лігво саксора, або по-простому горогриза — лише половина справи. Потрібно ще заpastися терпінням і вичікувати, доки ця рідкісна тварина прогризе в горі печеру й, наситившись, піде собі геть. Тоді-то й можна сміливо йти всередину в пошуках коштовних камінців. Інколи процес міг розтягнутися на місяці. Барву вистачило витримки на два тижні, упродовж яких він тричі перевіряв, чи не залишив горогриз своє лігво. Далі чекати було несила: інший шукач швидкого заробітку міг дістатися здобичі першим.

У старому зарослому лісі парило нещадно. Не допомагала навіть густа тінь від високих смерек. Доводилося час від часу витирати піт із чола рукавом нової біленької сорочки, на якій наполягла мати хлопця, наївно повіривши, що син збирається до Белтора на свято Сходження сили.

— Як настрої, друзяко? — поцікавився Барв у свого чотирилапого напарника.

— Гук! — сповістив про свій чудовий настрої буриндук, котрий бігав змійкою біля господаря на невисоких, але міцних, як у ведмеда, лапах і винюхував усе довкола, щільно притиснувши до голови маленькі гострі вуха. Він усюди пхав свою видовжену мордочку, не пропускаючи жодної цікавинки. Його густе брунатне хутро ста-

вало дибки щоразу, коли поряд пробігала білка або злітав сполоханий птах.

Кмітливі та витривалі буриндухи, власники надзвичайно гострого зору й тонкого нюху, коштували чимало. Проте Барв отримав свого задарма. Дядько хлопця, у минулому відомий чаклун, покинув багате і, як він казав, пустопорожнє життя в Равелі й вирішив усамітнитися десь далеко в горах. А цінне звірятко залишив улюбленому небожеві на добру згадку про себе. Барв не розумів, як життя чаклуна в головному місті може бути пустопорожнім, але подарунок його потішив. Буриндуна було веселим і непосидючим, тому й отримало ім'я Круть. На добрих харчах звірятко швидко піросло й зміцніло, тож тепер лише найбільші хижаки могли відважитися напасти на нього.

До галявини підкрадалися повільно, щоб хрускіт сухого гілля під ногами не збудив здорового звіра, котрий міг легко розчавити їх обох. Барв із насторогою глянув на небо. Жодної хмаринки — мають устигнути до дощу. Усе йшло за планом: сховавши зубасту пащу в колодоподібні лапи, горогриз спав, голосно посапуючи в затінку перед входом до печери, яку сам і створив. Хлопець і буриндух легко прослизнули повз його гладке тіло, укрите товстезною сірою шкірою. Велетень попрацював добре: усередині печери, завширшки як воловий віз, Барвові навіть не довелось пригинатися.

Хід майже одразу звернув праворуч, відрізаючи їх від світла. Переконавшись, що горогриз надто далеко, щоб занюхати чад, Барв запалив смолоскип. Вочевидь, гора припала звірові до смаку: світло смолоскипа розчинялось у темряві, так і не діставшись кінця ходу.

— Крутю, шукай!

Почувши команду, буриндух безшумно побіг углиб печери. Хлопець тим часом обстежував рештки погриженої скелі навколо себе, нервово озираючись й уважно прислухаючись.

Буриндух устиг тричі повернутися, щоб кинути до торби принесені в зубах знахідки, коли сталася халепа. Ззовні долинув гуркіт грому.

— А бодай його... Крутю, до мене! — пошепки покликав Барв.

Почувши гучне невдоволене гарчання, хлопець закляк. Тепер їм аж ніяк не вдасться прослизнути непоміченими. Звір прокинувся. Він зажене їх до кінця ходу, а далі або розчавить своєю здоровенною тушею, або ще гірше — зжує разом із кам'яними смаколиками. Від безвиході Барв схопився за маленький ніж на поясі, але збагнув, що це марно: шкіру горогриза неможливо пробити навіть із арбалета.

Прибігши на поклик господаря, Круть тихенько гукнув.

— Цс-с, тихо, не рухайся, — Барв міцно стиснув смолоскип.

Обоє завмерли. Здалося, минули години, перш ніж почулося рівномірне сопіння.

— Хух, наче заснув. Забираймося! — хлопець витягнув із торби мішковину, яку він завбачливо намочив у струмку неподалік печери, й загасив нею смолоскип. Й аж тоді повільно рушив до виходу.

Небезпечний звір справді заснув, але цього разу повністю заліз до грота, ховаючись від дощу. Проте між його тілом і склепінням печери все ж лишалася чимала шпарина.

— Ти відвертаєш увагу, зрозумів? Зустрінемося біля струмка, — Барв доповнив пояснення на мигах.

Довелось підсадити буриндуха, щоб він зміг видертися на горогриза. Круть блискавично проскочив поверх широкої спини, безцеремонно спустився по довгій морді й почав голосно гукати тікаючи. Саксор, не стерпівши такого нахабства, з гучним гарчанням кинувся за зухвалою тваринкою. Барв знав, що велетню нізащо не наздогнати його прудкого друга.

Біля струмка, де на Барва чекав кінь, переляк змінився ейфорією від удакої пригоди. Дощ ущух, а незабаром з'явився й Круть, з розбігу стрибнув у струмок і заходився голосно хлебтати воду. Рука хлопця потягнулася до торби з трофеями. З огляду на обставини, утекти цілими вже було непогано, а може, ще й здобич чогось вартує. Першими Барв по черзі витягнув два темно-зелені камінці з чорними цяточками.

— От тобі маєш! — засмутився хлопець. — Травняки. Їх і за срібло не продаси.

«Може, хоч останній коштовніший», — подумав, намацавши в торбі не більший за сливку камінь. Це виявився не травняк. Погляд зачаровано прикипів до прозорого самоцвіту нерівної форми. Хоча сонце ще не встигло проштовхатися поміж хмар, поверхня каменя несподівано яскраво виблискувала кольорами веселки.

— Ого! Ти глянь, що ми надибали!

— Гук! — буриндух уже вгамував спрагу та бадьоро обтрушував змокле хутро.

— Чаклунський камінь! Як вони його називають? Монемус! Оце нам за нього грошенят відсиплють!

Барв боязко роззирнувся: з таким скарбом треба бути обачним. Шкода, не встиг до церемонії — міг би

більше виторгувати. Але нічого, монемуси завжди в ціні: чаклуни без них мало на що здатні. Дядько пояснював, що камінь слугує їм своєрідним кресалом для добування чарів.

Згадалось, як торік такого самого найдовшого сонячного дня він стовбичив у натовпі на центральній площі Белтора, очікуючи звістки з Вічної гори. Ще звечора чаклуни повели на неї обраних дітей віком від дев'яти до дванадцяти років, тих, кому пощастило народитись у день сонцестояння. Дядько розказував, як усе відбувається: кожній дитині дають монемус, і рівно опівдні один із каменів забарвлюється певним кольором. Тоді це був синій — ознака того, що передано силу керування погодою. Багато років тому, коли чаклунський камінь засяяв сонячно-жовтим, дядько Барва став живочаром, отримавши здатність розумітися з усіма живими істотами: птахами, звірами й навіть комахами. Хлопець по-доброму заздривав такому вмінню.

Раптом Круть різко сіпнувся й почав напружено вдивлятися у крони дерев.

— Що там, друже?

Простеживши за поглядом буриндуха, Барв на мить забув про сьогоднішні здобутки. Поряд із ним на нижній гілці дерева, учепившись руками за стовбур, сиділа промокла до нитки замузана русява дівчинка. Як вони її обидва проґавили? Причаїлася, певно, тихо, як миша, аж поки не поворухнулася.

— Гей, мала, ти що там робиш? Злізай, бо ще впадеш!

Дитина наче заціпеніла. Великі очі кольору вечірнього неба застигли й навіть не блимали. Барв замислився. Не лишати ж дівча саме в глухому лісі.

— Я знаю, що тобі треба! — зрадівши ідеї, хлопець поліз рукою до торби. — Диви — медяник! А як пахне! Голодна, певно. Спускайся, я тебе пригощу.

Ідея спрацювала: дівчинка заворушилася, повільно злізла з дерева і взяла смаколик. Жувала мовчки, не реагуючи на запитання. Круть підбіг до дитини й почав грайливо тицятись у неї своїм мокрим носом. Дівчинка дзвінко засміялася. Медяник їй явно смакував, одначе, помітивши голодний погляд Крутя, вона без вагань кинула йому останній шматочок і нарешті заговорила тихим тоненьким голосом.

— Дякую. Хочу до мами.

— Добре, — усміхнувся хлопець, — це вже щось. А звати тебе як?

— Волошка, — сором'язливо відповіла дитина.

— Ім'я пасує тобі до очей. А я Барв. Ну, розкажуй, красуне, скільки ж тобі років?

— Сім. Ні, вже вісім, — заохочена компліментом, дівчинка почала говорити голосніше.

— А дім твій де, знаєш?

— У Вітерцях. Я живу там із мамою та братами.

Барв знав це село — через одне від його рідного Пригірного, але далеченько звідси.

— Дай здогадаюся: ви з родиною їхали до Белтора поторгувати на святі?

— Ні, — заперечила дівчинка. — Я зраненька пішла по ягоди, до приліска біля хати. Мама обіцяла спекти пиріг.

— А як же ти в лісі опинилась? Ще й так далеко зайшла?

Волошка відповіла не одразу.

— Він кликав мене, а потім я загубилася... — про-
белькотіла вона.

— Хто кликав?

Дитина опустила погляд, наче силкуючись згадати.

— Не знаю.

«Перелякалась — от і верзе казна-що. Добре, що ми її
знайшли, а то пропало б дівча», — подумки підсумував
Барв.

— Ти добрий, — раптом заявила Волошка й простяг-
нула хлопцеві маленьку блакитну стрічку, яку зняла
з однієї зі своїх розпатланих кісок. — Будеш моїм дру-
гом.

Барв усміхнувся: не щодня знаходиш таких товари-
шів.

— Треба нам, Волошко, їхати, бо дощ от-от знову
зарядить, а ми й так мокрі, як водоплавці. Заночуєш,
певно, у нас, а завтра хтось відведе тебе додому.

За хвилину вони вирушили вузькою стежкою уздовж
струмка. Круть нишпорив поруч. У нього стало б сил
повезти дитину на спині, але підліток і маленька ді-
вчинка не надто обтяжували коня.

Тим часом сонцю таки вдалося продертися крізь су-
ворі сірі хмари, і воно переможно сяяло над головами
подорожніх, приємно зігріваючи їх та просушуючи
одяг. Налагодження стосунків із лісовою прибуду-
ю було позаду, і Барв із задоволенням поринув у роздуми
щодо свого скарбу. Скільки дадуть чаклуни за монемус?
Це ж можна буде купити той компас із вигравіюваним
кораблем на кришці, який він бачив у Равелі. Хлопець
був переконаний, що на власника такого гарного при-
строю неодмінно чекатимуть неймовірні пригоди. А ще

він зможе виторгувати в книгаря стародавню мапу Забутих земель, придбати собі новеньку шкіряну сумку та й батькам щось у подарунок... Помріяти вдосталь завадив раптовий скрик Волошки.

Барв різко зупинив коня.

— Що трапилось? — він усвідомив, що навіть не оглянув дівчинку, а вона могла бути пораненою.

— Він упав, — винувато мовила Волошка, указуючи брудним пальчиком кудись на землю праворуч.

— Хто впав? — зістрибнувши з коня, Барв глянув у напрямку, на який показувало дівча.

Хлопцеві ледь серце не стало: трохи позаду них, віддзеркалюючи прямі сонячні промені, яскраво виблискував монемус. Але як таке могло статися? Він поклав скарб до таємної кишені в торбці, перекинувши її навкіс через плече. Волошка сиділа перед ним, тож їй було не так-то просто крадькома поцупити камінь, хоча вона й крутилася час від часу в сідлі, роззираючись на всі боки. Гнів накопився потужною хвилею.

— Ах ти, мала злодійко! Я її рятую, а вона мене обкрадає! Цьому тебе мати вчила?

Дитина розплакалася, та ще й погода знову зіпсувалася: хмари витіснили сонце з небосхилу й почали проливати холодний дощ.

— Я не крала, — рюмсала Волошка, — просто хотіла подивитися.

— Розкажуй мені! — буркнув хлопець, але хвиля гніву минула, і він розсудливо подумав, що малá, найімовірніше, полізла до торби через звичайну дитячу цікавість. А от йому слід бути обачнішим. Добре, хоч зойкнула.

Зміст

Розділ 1. Блакитна стрічка.....	5
Розділ 2. Негода.....	34
Розділ 3. Пугач.....	57
Розділ 4. Ніч Солодкого Місяця	80
Розділ 5. Закрита Рада	106
Розділ 6. Поклик заляття	123
Розділ 7. Ящірка	142
Розділ 8. Допит	155
Розділ 9. Ільшанський міст.....	162
Розділ 10. Лігари	183
Розділ 11. Візит Мирослава.....	193
Розділ 12. Кочове	204
Розділ 13. Перегони.....	222
Розділ 14. Долина Марень	230
Розділ 15. Напад.....	244
Розділ 16. Тиха смерть	259
Розділ 17. Експертна думка	270
Розділ 18. Сон Маркіяна	278
Розділ 19. Нітка	288
Розділ 20. Заляття Везара	296
Епілог.....	319